

OPGAVE:

Prøv at afgrænse følgende emner:

- Pyramiderne
- Det græske demokrati
- Slaverne i Romerriget
- Kvinders vilkår i middelalderen
- Reformationen
- Enevældens indførelse i Danmark
- Sociale forhold under den industrielle revolution
- Imperialismen
- Arbejderbevægelsen
- Den russiske revolution 1917
- Den danske modstandsbevægelse under 2. verdenskrig
- Den kolde krig

Hvad er en god problemstilling?

I det foregående er ordet *problemformulering* og *problemstilling* nævnt flere gange - men hvorfor skal der være "problemer" i en opgave? Hvorfor kan man ikke bare berette om et emne eller et hændelsesforløb?

Problemer skal i opgaveteknisk forstand forstås som nogle *spørgsmål*, der er ubesvarede. Ikke som noget, der er negativt, forkert eller unormalt. Problemstilling og problemformulering dækker over det samme. Forskellen på de to ord, er at *problemstilling* bruges som bred betegnelse, *problemformulering* mere snævert om den endelige opgaveformulering = opgavens titel. Lad os derfor tage eksemplet ovenfor og omformulere det til en række spørgsmål:

Hvilke krigsmål [= *redegørelse*] havde England, USA og USSR efter deres indtræden i krigen mod Tyskland?

Hvilke forskellige interesser [= *sammenligning*] havde de i en invasion i Europa, og hvilke interesse modsætninger, mener du der kan fremføres [= *undersøgelse*] som nogle, der komplicerede beslutningen?

Hvilke politiske og militærstrategiske forklaringer m.h.t. tid og sted for invasionen er den mest overbevisende [= *diskussion*]?

Når vi normalt ikke bruger disse "hv-spørgsmål" i problemformuleringerne skyldes det, at de er meget upræcise. I stedet for betjener vi os af nogle *nøgleord* eller *kodeord*, der giver ordentlige anvisninger på, hvordan opgaven skal besvares. Disse nøgleord bliver udførligt behandlet side 95.

Opgaveemnet skal problematiseres, fordi vi jo tidligere har påvist, at intet er givet i historien, at svarene afhænger af de spørgsmål, vi stiller. Problemstillingens formål er derfor:

- at angive et *fokus*, som kan styre vores læsning og litteratursøgning

- at påvise nogle mulige *sammenhænge*, f.eks. at forklare hvorfor noget fandt sted
- at fremlægge evt. *forhåndsopfattelser* (såkaldte *hypoteser*)
- at træne vores *analytiske evner*
- at give ideer til, hvordan opgaven skal *gribes an*
- at *disponere* opgaven, give den struktur
- at *rejse de spørgsmål, der skal besvares endeligt i konklusionen*. En opgave skal kunne læses alene ud fra problemstilling og konklusion.

Der er i det foregående givet en række eksempler på problemformuleringer, f.eks. på s. 13. I de eksempler havde læreren (opgavestilleren) formuleret dem, og umiddelbart kan det være svært selv at formulere en niveaudelt problemstilling; men en god øvelse kan bestå i, at man prøver i mundtlig form at forklare - overfor sig selv eller en klassekammerat - hvad det er man vil, og så skriver ned bagefter. Problemformuleringen bør altid foregå i et samspil mellem læreren (som vejleder) og eleven (som opgaveskriver). Det er dit emne, og det er dig, der indenfor de rammer der gælder for historieopgaverne - skal sætte dit personlige præg på problemstillingen. Det er også dig, der skal "lukke den op" - fortolke og uddybe den i den indledning, der altid bør være.

Hvis vi vender tilbage til vores eksempel med vikingernes ekspansion, kunne den endelige problemformulering lyde således:

Gør rede for i hvilke områder, i hvilke faser og på hvilken måde vikingernes kolonisation af England fandt sted.

Sammenlign forskellige opfattelser af omfanget af vikingebosættelserne, herunder de forskellige metoder, forskerne har brugt i udforskningen af vikingebosættelserne.

Diskuter om vikingekolonisationen har haft varig betydning for det engelske samfund.

Inde i opgaveindledningen foldes problemstillingen så ud:

Denne opgave handler om Englands fredelige erobring. Da de danske vikingetogter til England var ret omfattende, har jeg valgt at koncentrere mig om vikingebosættelserne. Jeg indleder med en redegørelse for hvilke områder, i hvilke faser og på hvilke måder vikingernes kolonisation fandt sted. Her støtter jeg mig fortrinsvis til Den angelsaksiske Krønike. Derefter følger en sammenligning af de engelske forskere Stentons og Sawyers vidt forskellige opfattelser af bosættelsernes omfang. Deres teorier bygger på såvel de arkæologiske udgravninger, stednavnene og de skriftlige kilder. Der rundes af med en diskussion om vikingebosættelsernes varige betydning for det engelske samfund. Her tager jeg udgangspunkt i byen York.

DEN GODE PROBLEMSTILLING

Har et tydeligt fokus.

Er klart afgrænset.

Indeholder flere led, som hænger meningsfuldt sammen.

Går i dybden.

Arbejder på forskellige niveauer.

Rummer en form for analyse (undersøgelse, sammenligning, diskussion m.m.)

Angiver en hovedstruktur for opgaven, samtidig med at den giver mulighed for, at man selv kan forme den i detaljerne.

Berører væsentlige historiefaglige spørgsmål.

Vækker interesse hos læseren.